

Přinášíme Vám první vydání Randls HR News - aktualit nové advokátní kanceláře Randl Partners **z oblasti pracovního práva, zaměstnanosti a personalistiky**. HR News pro Vás budeme vydávat pravidelně v přibližně měsíčních intervalech, vždy zaměřené na aktuální otázky z pracovněprávní oblasti, české i evropské. Hlavním obsahem budou projednávány právní předpisy, publikovaná soudní rozhodnutí a informace a stanoviska různých institucí. Doufáme, že pro Vás informace obsažené v HR News budou přínosné – pokud budete mít jakékoli náměty či přání k jejich obsahu, neváhejte nás kontaktovat na adrese employment@randls.com.

V našich březnových aktualitách především podrobněji informujeme o **koncepční novele zákoníku práce**, jejíž návrh nedávno představilo MPSV. Další právní předpisy, které rozebíráme, souvisí s aktuální **hospodářskou krizí**, ať již se jedná o nařízení vlády omezující agenturní zaměstnávání cizinců, zrušení záloh na daň z příjmů u některých osob či změny v pojištění na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Pozitivnější je jistě informace o takzvaném **prorodinném balíčku**, kde jsou již známá konkrétní znění pěti návrhů nových zákonů/novel.

KONCEPČNÍ NOVELA ZÁKONÍKU PRÁCE

MPSV představilo konečnou podobu návrhu, který má v nejbližších dnech projít vnějším připomínkovým řízením a vládě má být předložen do června letošního roku. Hlavním cílem novely zůstává zvýšení flexibility pracovněprávních vztahů a usnadnění přijímání i propouštění zaměstnanců. O projednávání novely budeme průběžně informovat a před letními prázdninami pro Vás připravíme specializovaný **seminář na téma koncepční novela**.

Základní koncepční změnou, či spíše dokončením změny započaté nálezem Ústavního soudu z 12. března 2008, je založení vztahu zákoníku práce k občanskému zákoníku na principu subsidiarity. Podle nového ustanovení § 4a zákoníku práce se mají pracovněprávní vztahy řídit zákoníkem práce a nebudou-li to možné, občanským zákoníkem za použití základních zásad pracovněprávních vztahů.

Další změna se dotkne základních zásad pracovněprávních vztahů. Dosavadní znění zákoníku práce je sice upravuje, jedná se ale spíše o specifické povinnosti zaměstnavatelů. Nové zásady se mají stát základními výkladovými pravidly pro aplikaci zákoníku práce a pro realizaci smluvní vůle účastníků v mezích zásady „co není zakázáno, je dovoleno“, i pro užití občanského zákoníku v pracovních vztazích.

Upraven bude i výčet ustanovení zákoníku práce, od kterých se nelze dohodou účastníků odchýlit. Seznam kogentních ustanovení v § 363 odst. 2 zákoníku práce bude zrušen a nahrazen obecnou definicí, podle které se nebude možné odchýlit od ustanovení:

- ▲ která obsahují zákonný zákaz,
- ▲ z jejichž povahy nemožnost odchýlení vyplývá, a
- ▲ která zapracovávají předpisy ES (§ 363 odst. 1)

Změny jsou navrhovány i v oblasti neplatnosti pracovněprávních úkonů. V současnosti jsou veškeré úkony neplatné pouze relativně, tzn. jsou považovány za platné, dokud jejich platnost není napadena. Relativní neplatnost jako obecný princip zůstane zachována, navrhuje se však zavést i neplatnost absolutní, a to v případech, kdy půjde o zjevný rozpor s dobrými mravy nebo narušení veřejného pořádku.

Navrhuje se také prodloužit zkušební dobu na 4 měsíce, u vedoucích zaměstnanců a klíčových zaměstnanců (zaměstnanci soustavně plnící pracovní úkoly, které svým významem podstatně ovlivňují důležitá rozhodnutí zaměstnavatele) až na 6 měsíců. Pracovní poměr na dobu určitou bude uzavírán až na 3 roky oproti současným 2. Maximální rozsah dohody o provedení práce bude zvýšen na 300 hodin ročně.

Důležité změny byly připraveny i u skončení pracovního poměru - především zavedení nového důvodu výpovědi ze strany zaměstnavatele, když po něm není možné spravedlivě požadovat, aby pracovní poměr zaměstnanec u něho dále pokračoval. Výpovědní doba bude zkrácena na 1 měsíc, při poskytnutí peněžitého vyrovnání až na 1 týden. Prodloužit ji bude nově možné pouze v individuální smlouvě. Výše odstupného bude navázána na délku pracovního poměru.

Koncepční novela v bodech

- zkušební doba až 4 měsíce, manažeři 6 měsíců
- doba určitá až na 3 roky
- dohoda o provedení práce až 300 hodin
- výpovědní doba 1 měsíc (1 týden při vyplacení se)
- odstupné 2 - 4 průměrné výdělky
- možnost vyplácet mzdu v eurech

Novela by se měla výrazně dotknout také postavení zástupců zaměstnanců. Měl by být úplně zrušen institut rozšiřování závaznosti kolektivních smluv. Zaměstnanci by měli být oprávněni vyloučit pro sebe závaznost kolektivní smlouvy. Dále by mělo být výslovně stanoveno, že oprávnění odborové organizace vznikají až když tato zaměstnavateli prokáže, že může jednat vlastním jménem a má alespoň 3 členy, kteří jsou zaměstnanci zaměstnavatele.

NAŘÍZENÍ VLÁDY - AGENTURNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ

Cílem nového nařízení vlády je omezení agenturního zaměstnávání cizinců z třetích zemí nekvalifikovanými pracemi. Ve Sbírce zákonů bylo vyhlášeno pod číslem 64/2009 Sb., účinnosti nabude 27. 3. 2009.

Nařízení vlády o stanovení druhu prací, které agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat

MPSV připravilo na pokyn vlády nařízení podle § 64 zákona o zaměstnanosti, který umožňuje omezit okruh prací, na které mohou agentury práce přidělovat zaměstnanec. Původně vládou schválená varianta nařízení zužovala agenturní zaměstnávání u všech zaměstnanců, ne pouze cizinců jak se očekávalo, což nejen agentury práce velmi zaskočilo. Vláda situaci napravila 5. března 2009, když schválila novou verzi nařízení vztahující se již pouze na cizince (za cizince se nepovažují občané zemí EU a jejich rodinní příslušníci).

Ode dne účinnosti nařízení (bez zpětné účinnosti) nebudou agentury práce moci zprostředkovávat cizincům práce, k jejichž výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou a které nejsou vyjmenovány v příloze k nařízení.

ZMĚNY V ODVODECH POJISTNÉHO

MPSV připravilo návrh slev na pojistném na sociální zabezpečení na straně zaměstnavatelů v letech 2009 (zpětně) až 2011. Vláda také plánovala zrušení stropů pro platbu pojistného na straně zaměstnanců, tento návrh však nejspíš skutečně nebude.

Novela zákona o pojistném na sociální zabezpečení

Novelu s cílem zavést slevy na pojistném pro zaměstnavatele jako úlevu v době hospodářské krize nyní projednává Poslanecká sněmovna (tisk 769). Výše slevy bude záviset na výši mzdy zaměstnance. U zaměstnanců s minimální mzdou bude 700 Kč a postupně se bude podle výše mzdy snižovat (od ca 27.000 Kč nepřisluší).

Zrušení stropů pro platbu pojistného u zaměstnanců

Tiskem proběhla v minulých dnech informace o plánu MPSV a Ministerstva financí zrušit stropy pro platbu pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění na straně zaměstnanců - např. <http://domaci.ihned.cz/c1-35242340>. Vzápětí však dle novinových zpráv vláda tento plán zrušila - viz <http://hn.ihned.cz/c1-35772920>.

ZRUŠENÍ ZÁLOH NA DAŇ

Dalším opatřením proti hospodářské krizi je zrušení záloh na daň z příjmů u malých subjektů. Ministerstvo financí připravilo rozhodnutí, které nabude účinnosti ode dne jeho zveřejnění ve Finančním zpravodaji.

Rozhodnutí Ministerstva financí o zrušení povinnosti hrazení zálohy na daň z příjmů fyzických, resp. právnických osob

Rozhodnutím se u daně z příjmů splatné v kalendářním roce 2009 ruší povinnost hradit zálohy na daň dle § 38a zákona o daních z příjmů u

- ▲ fyzických osob, kterým plynou příjmy z podnikání, resp. z jiné samostatné výdělečné činnosti, a
 - ▲ právnických osob,
- které dle mzdových listů zaměstnávaly k 1. prosinci 2008 maximálně 5 osob v pracovním poměru.

PRORODINNÝ BALÍČEK

MPSV rozeslalo do připomínkového řízení takzvaný prorodinný balíček v podobě pěti konkrétních návrhů zákonů k podpoře rodin s dětmi. Účinnost všech návrhů je předběžně stanovena na 1. ledna 2010.

Návrh zákona o vzájemné rodičovské výpomoci

Cílem tohoto návrhu je vytvořit předpoklady pro legální poskytování péče o nevlastní dítě mimo mateřské školy.

Návrh zákona o miniškolkách

Dalším novým institutem péče o děti předškolního věku jsou tzv. miniškoly. Zřizovat je budou moci mimo jiné zaměstnavatelé pro děti svých zaměstnanců. V jedné miniškolce může být současně poskytována péče nejvýše čtyřem dětem ve věku od 6 měsíců do 7 let. Zřizovatel miniškoly se dohodne s rodiči dítěte na výši úhrady za péči.

Novela zákona o státní sociální podpoře

Novela upravuje a sjednocuje odměňování pěstounů z více předpisů pouze do zákona o státní sociální podpoře. Vylučuje také pěstouny z nemocenského pojištění, odměna jim totiž nově bude náležet nepřetržitě i v době nemoci či jiné sociální události.

Novela zákona o pojistném na sociální zabezpečení

Cílem této novely je podpora zaměstnávání určitých skupin osob (např. zaměstnanců pečujících o dítě ve věku do 10 let, zdravotně postižených, starších 55 let) na částečné pracovní úvazky prostřednictvím slevy na pojistném na sociální zabezpečení na straně zaměstnavatele ve výši 1.500 Kč za měsíc na jednoho takového zaměstnance. Za kratší pracovní úvazek se považuje nejvýše 80 % stanovené týdenní pracovní doby.

Novela zákona o nemocenském pojištění

Novela zavádí novou dávku nemocenského pojištění - otcovské. Otcovské se vypočítává stejně jako peněžitá pomoc v mateřství,

poskytovat se bude pojištěncům po dobu jednoho týdne obecně nejpozději do uplynutí šesti týdnů věku dítěte.

DALŠÍ PROJEDNÁVANÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Poslanecká sněmovna

Návrh antidiskriminačního zákona

Sněmovní tisk 253, vrácen prezidentem

Návrh zákona o specifických zdravotních službách (pracovnílékařská služba)

Sněmovní tisk 689, 1. čtení

Novela zákona o státních svátcích

Sněmovní tisk 707, 1. čtení

Novela zákona o investičních pobídkách

Sněmovní tisk 741, 1. čtení

Novela zákona o zaměstnanosti

Sněmovní tisk 764, 1. čtení

Novela insolvenčního zákona

Sněmovní tisk 770, 1. čtení

Vláda

Návrh nového občanského zákoníku a zákona o obchodních společnostech a družstvech

Randl Partners
advokátní kancelář attorneys at law

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4

Tel.: +420 222 755 311
Fax: +420 239 017 574

E-mail: office@randls.com
Internet: www.randls.com

Toto vydání HR News pro Vás připravili:
Nataša Randlová